

rige Partier — i alt Fald gælder det Venstre og Socialdemokratiet — i overvejende Grad har Rod i en enkelt Samfundsklasse, hvis Ønsker de altsaa føler sig forpligtede til at varetage, staar bag det konservative Folkeparti alle Klasser, alle Stænder, nogenlunde ligelig fordelt. Denne vort Partis Rummelighed tjener os efter vort Skøn til Ære, men vi er ikke blinde for, at der heri kan ligge en vis Fare, i alt Fald en Besværlighed. Ensidighedens Styrke er os nægtet, vort Partis Sættelse udelukker al Klassepolitik. Vi maa være Talsmænd for Konsumenternes Interesser i ikke ringere Grad end for Producenternes.

Der blev under Sommersamlingen, særlig ved Behandlingen af et enkelt Lovforslag, det om Befolkningens Forsyning med Kød, af et æret Medlem af Venstre og af den det ærede Medlem nærtstående Presse, som i den Henseende ustandseligt gentager sig selv, gjort store Anstrengelser for at fremstille os som et Parti, der ikke har Landmændenes Tarv for Øje. Intet kan være mere fejlagtigt. Intet kunde ogsaa være taabeligere af os, og intet kunde være i skarpere Modstrid med vore Ord, thi Gang efter Gang har vi sagt, at udenom Landbostanden kommer man ikke, og at vi, dersom det mislykkes for os at vinde dens Tillid, ikke har nogen Fremtid. De Ændringer, vi fik gennemført i Kødloven, var visselig heller ikke i Landmændenes Disfavør. Men vi vilde ikke være det Samfundsparti, vi mener at være, dersom vi ikke tog Hensyn ogsaa til den anden Side. Og saa meget stoler vi paa den danske Landmands Samfundsfølelse, at vi føler os overbevist om, at han ikke ønsker Klassekamp, og saa meget stoler vi paa hans Klogskab, at vi mener, han indser, at en udpræget Agrarpolitik ikke lader sig gennemføre her i Landet, hvor Landbostanden er i afgjort Mindretal, selvom Landbruget er vort bærende Erhverv. En udpræget Agrarpolitik vil hverken blandt Vælgerne eller i Rigsdagen kunne samle et Flertal, og den vilde kun være til ubodelig Skade for Agrarerne selv.

Ganske paa samme Maade forholder vi os overfor dem, der ønsker en udpræget Byerhvervspolitik. Ogsaa de er i Mindretal, ogsaa deres Indflydelse vilde svækkes, dersom de sluttede sig sammen i et Byparti og fremførte Bynæringens Krav ensidigt. Vore politiske Modstandere finder det undertiden formaalistjænligt at hævde, at det konservative Folkeparti kun har sin Tilslutning i Byerne, og at vi derfor kun taler Byernes Sag. Det er ikke rigtigt.

Ja, jeg har endog i den senere Tid hørt den haarrejsende Paastand blive gjort gældende, at det er Storindustrien og Storkapitalen, hvis Interesser vi forfægter, og at vi er Storkapitalens og Storindustriens lydige Tjenere. (*Alfred Christensen*: Er det da ikke sandt?) Det er det samme som at paastaa, at vi sejler under falsk Flag, at det Navn, vi har valgt os, er løgnagtigt, at vi svigter vort Program, og at vi ikke har Skygge af Anelse om, hvad den lige og almindelige Valgret betyder, og at vi er fuldstændig blottede for politisk Sans. Vi vil, at der ikke skal lægges Hindringer i Vejen for den Storindustri, der er naturlig for Landet, vi synes ikke, at Opsamling af Kapital er af det Onde, og vi mener, der skal være Grænser for, hvor stærkt denne Kapital skal beskattes, men vi ser i Bevarelsen af Næringslivets og Jordbrugets store Mellemklasser den Ordning, der baader vort Samfund bedst. Det frie Initiativ, i hvis Opretholdelse vi ser en Sag af allerstørste Betydning, har i disse Krigens Aar haft strenge Tider. Ingen Produktionsvirksomhed af hvad Art nævnes kan, er sluppet eller burde slippe for den Statskontrol, der var nødvendig for at hindre, at Prisniveauet steg op til det rent fantastiske. Men vi vil, at naar normale Tider vender tilbage, da skal Statens Indgriben vige Pladsen for det frie Erhverv og den frie Konkurrence, for vi ser i det personlige Initiativ og den personlige Ejendomsret de Grundpiller, paa hvilke al sund og al sand Konservatisme hviler. Heraf følger, at vi, saa langt vore Evner rækker, vil modarbejde enhver Form af Statssocialisme og Statsmonopol, og heraf følger ogsaa, at vi efter vor Samfundsoptattelse ikke ønsker at sætte Privatmonopolet i Statsmonopolets Sted. At samle Borger og Bønde, den næringsdrivende og den jordbrugende Befolkning, Middelstanden paa Landet og i Byen, det er — som bekendt — det konservative Folkepartis Opgave.

Ved egne Kræfter vil det konservative Folkeparti intet kunne sætte igennem her i Rigsdagen. For at udrette noget positivt maa vi slaa Følge med i det mindste eet af de andre Partier, og os forekommer det naturligt, at det i de fleste Tilfælde bliver med Partiet Venstre, vi slaar Følge. Men jeg har allerede haft Lejlighed til fra denne Plads at sige, at vor Stilling til foreliggende Spørgsmaal ikke kan være afhængig af, om den falder sammen med Venstres, men kun kan bestemmes derved, om den er i Overensstemmelse med vort Program og med de Løfter, vi har givet vore Vælgere.